

AHDAF

گروه سرمایه‌گذاری اهداف (سهامی عام)

Ahdaf Investment Company Publication

نشریه شرکت سرمایه‌گذاری اهداف

۱۷ بهمن ۱۴۰۴
6 February 2026

فهرست

مقدمه-----۲

ژئوپلیتیک تنش‌زا: گفت‌وگوهای هسته‌ای ایران و آمریکا-----۳

بحران چندبعدی: آب، محیط‌زیست و امنیت انرژی در ایران-----۴

تلاطم بازار: واکنش معامله‌گران نفت به ریسک ژئوپلیتیک-----۵

تحركات منطقه‌ای: نقش بازیگران خارجی در خاورمیانه-----۶

تحلیل تخصصی: پیوندهای پنهان بحران‌های انرژی ایران-----۷

جمع‌بندی-----۸

منابع-----۱۰

امروز بازارهای انرژی جهانی در نقطه عطفی میان تنش ژئوپلیتیک، سیگنال‌های دیپلماتیک و فشارهای زیرساختی داخلی کشورهای کلیدی قرار گرفته‌اند. کانون این تحولات، خاورمیانه و به‌طور خاص جمهوری اسلامی ایران است که در آستانه گفت‌وگوهای مستقیم با ایالات متحده در عمان قرار دارد. این مذاکرات که قرار است امروز، جمعه ۶ فوریه، برگزار شود، در شرایطی اتفاق می‌افتد که فضای منطقه با افزایش حضور نظامی آمریکا ملتهب است و خطر درگیری‌های گسترده‌تر به‌طور جدی احساس می‌شود. موفقیت یا شکست این گفت‌وگوها نه تنها قیمت نفت، بلکه ثبات کل منطقه حساس خلیج فارس و امنیت خطوط حمل‌ونقل انرژی را تحت تأثیر قرار خواهد داد.

در لایه‌ای عمیق‌تر، ایران با بحرانی ساختاری و چندبعدی در حوزه محیط‌زیست و انرژی مواجه است که امنیت ملی و ثبات داخلی آن را به‌طور بنیادین تهدید می‌کند. این بحران‌ها—از فروکش زمین تا ورشکستگی آبی و آلودگی هوای کشنده—دیگر صرفاً مسائل زیستمحیطی نیستند، بلکه به نیروهای محرک نارضایتی‌های اجتماعی و تهدیدکننده اساس حکمرانی تبدیل شده‌اند. بازارهای مالی و معامله‌گران کالا به این عدم قطعیت‌ها واکنش نشان داده‌اند و با هجوم به قراردادهای آتی و ابزارهای پوشش ریسک، به دنبال قفل کردن قیمت‌ها در برابر نوسانات احتمالی هستند. در این میان، بازیگران بین‌المللی مانند چین با اعلام حمایت مجدد از حقوق هسته‌ای صلح‌آمیز ایران، در حال ترسیم نقشه جدید اتحادها و رقابت‌های انرژی‌محور هستند. تحلیل پیش‌رو با نگاهی راهبردی و داده‌محور، این لایه‌های درهم‌تنیده را برمی‌شمارد و سناریوهای محتمل پیش روی بازار انرژی در کوتاه‌مدت را ترسیم می‌کند.

ژئوپلیتیک تنش‌زا: گفت‌وگوهای هسته‌ای ایران و آمریکا

فضای امروز منطقه با حسابی متفاوت از هفته گذشته مواجه است: جانشینی احتمالی «درگیری قریب‌الوقوع» با «گفت‌وگو». مذاکرات ایران و آمریکا که امروز در عمان آغاز می‌شود، نقطه کانونی تحولات انرژی است. با این حال، فضای خوشبینی احتیاط‌آمیزی بر این رویداد حاکم است. شکاف ذاتی بین مواضع دو طرف بسیار عمیق است؛ واشنگتن اصرار دارد برنامه موشکی ایران و فعالیت‌های منطقه‌ای آن بخشی از مذاکرات باشد، در حالی که تهران رسماً اعلام کرده تنها به برنامه هسته‌ای صلح‌آمیز خود خواهد پرداخت. این اختلاف، «دامنه توافق را بسیار محدود» می‌کند. شکست این مذاکرات می‌تواند منطقه را به سرعت به ورطه بحران بازگرداند، به ویژه که آمریکا در حال افزایش نیروهای نظامی خود در خاورمیانه است. ریسک محاسبه‌شده برای بازار نفت در کوتاه‌مدت (۴-۲ هفته آینده) بالا باقی خواهد ماند. سناریوی پایه (با احتمال ۶۰ درصد) ادامه بن‌بست و حفظ وضعیت موجود با نوسانات قیمتی محدود است. سناریوی بهینه (با احتمال ۲۰ درصد) دستیابی به یک توافق موقت برای کاهش محدودیت‌های جزئی و افزایش اندک صادرات نفت ایران (در حدود ۲۰۰-۳۰۰ هزار بشکه در روز) است که می‌تواند فشار صعودی بر قیمت نفت را تا ۷-۵ دلار کاهش دهد. سناریوی بدبینانه (با احتمال ۲۰ درصد) فروپاشی کامل مذاکرات و تشدید تنش‌ها است که می‌تواند با تحرکات نظامی در خلیج فارس همراه شده و پرمیوم ریسک ژئوپلیتیک را ۱۵-۱۰ دلار به قیمت هر بشکه نفت بیفزاید.

منبع: AlJazeera

بحران چندبعدی: آب، محیط زیست و امنیت انرژی در ایران

تحلیل‌های رایج از ناآرامی‌های ایران بر اقتصاد و سیاست متمرکزند، اما بحران زیست‌محیطی همزاد عامل ناپایداری عمیق‌تری است. ایران با «فروپاشی همزمان» سیستم‌های آب، خاک، هوا و انرژی مواجه است. بر اساس داده‌ها، بین سال‌های ۲۰۰۳ تا ۲۰۱۹، حدود ۲۱۱ کیلومتر مکعب از ذخایر آب زیرزمینی کشور—معادل دو برابر مصرف سالانه—از دست رفته و کشور را به ورشکستگی آبی کشانده است. این مسئله منجر به فرونشست زمین با نرخ حداکثر ۳۰ سانتی‌متر در سال در مناطقی شده که حدود ۱۴ میلیون نفر (بیش از یک‌پنجم جمعیت) زندگی می‌کنند. استان‌های کلیدی مانند تهران، اصفهان و خراسان رضوی بیش از یک‌چهارم جمعیت خود را در معرض این ریسک دارند. از سوی دیگر، کمبودهای مزمن برق—ناشی از فرسودگی نیروگاه‌ها، تلفات شبکه و مدیریت ناکارآمد—صنایع انرژی‌بری مانند فولاد را مجبور به استفاده از سوخت‌های مازوت کرده که آلاینده‌هایی مانند دی‌اکسید گوگرد و ذرات معلق رها می‌کنند. سازمان جهانی بهداشت می‌گوید ۱۱ درصد از مرگ‌ومیرها و ۵۲ درصد از بار بیماری‌ها در ایران به عوامل خطر محیط زیستی مرتبط است. این بحران‌ها مستقیماً بر صنعت فولاد ایران—که برای تولید به آب و برق پایدار وابسته است—تأثیر می‌گذارد. پیش‌بینی می‌شود در کوتاه‌مدت، اعتراضات محیط‌محور در مناطق صنعتی و کشاورزی تشدید شود و دولت را مجبور به تخصیص ارز ترجیحی برای واردات فناوری‌های آب‌محور و تجدیدپذیر کند، که این امر فشار بر منابع مالی دولت را افزایش خواهد داد.

منبع: BBC

تلاطم بازار: واکنش معامله‌گران نفت به ریسک ژئوپلیتیک

بازار نفت از هفته گذشته به وضوح به ریسک فزاینده در خلیج فارس واکنش نشان داده است. در ۳۰ ژانویه ۲۰۲۶، زمانی که قراردادهای آتی نفت خام آمریکا نزدیک به اوج شش‌ماهه خود معامله می‌شد، معامله‌گران با ثبت یک رکورد روزانه، ۲۵۷,۵۶۹ قرارداد WTI میدلند در هیوستون را در بورس بین‌قاره‌ای (ICE) مبادله کردند. این نشان‌دهنده هجوم فعالان بازار برای پوشش ریسک (Hedging) و قفل کردن قیمت‌ها در برابر نوسانات احتمالی است. به طور کلی، در ماه ژانویه، ۱.۹ میلیون قرارداد از این شاخص که معیار قیمت برای نفت خام صادراتی آمریکاست، معامله شد. از سوی دیگر، بازگشت احتمالی نفت ونزوئلا به بازار نیز به عاملی برای نوسان تبدیل شده است. در ۶ ژانویه، زمانی که کاراکاس و واشنگتن برای صادرات نفت به توافق رسیدند، معامله ۱۹,۹۶۵ لات از قراردادهای آتی WCS (شاخص نفت کانادایی) در یک روز رکورد زد، زیرا ترس از رقابت نفت ارزان‌تر ونزوئلا با نفت کانادا در ساحل خلیج فارس آمریکا وجود داشت. در کوتاه‌مدت، انتظار می‌رود این فعالیت‌های سفته‌بازی بالا باقی بماند. قیمت نفت WTI در محدوده ۶۵-۷۵ دلار در هر بشکه نوسان خواهد کرد که مرز بالایی آن به شدت وابسته به نتیجه مذاکرات ایران و آمریکا و هرگونه حادثه غیرمنتظره در تنگه هرمز است. افزایش حجم معاملات آتی نشان می‌دهد که بازار خود را برای یک حرکت شدید قیمتی—چه به سمت بالا و چه به سمت پایین—در طی ۳۰ روز آینده آماده می‌کند.

منبع: Energy Markets

تحركات منطقه‌ای: نقش بازیگران خارجی در خاورمیانه

در آستانه مذاکرات عمان، بازیگران بین‌المللی در حال تنظیم مواضع خود هستند. قابل توجه‌ترین موضع، اظهارات رسمی معاون وزیر خارجه چین، لیو بین، در دیدار با معاون وزیر خارجه ایران است. چین مجدداً بر «حمایت از حق قانونی ایران در استفاده صلح‌آمیز از انرژی هسته‌ای» تأکید و حل و فصل مسالمت‌آمیز این پرونده از طریق دیپلماسی را خواستار شد. این موضع‌گیری، علاوه بر نشان دادن همسویی راهبردی پکن با تهران، تلاشی برای حفظ نقش چین به عنوان یک بازیگر مؤثر در معادلات خاورمیانه و تضمین کننده جریان پایدار انرژی به اقتصاد خود است. چین، به عنوان بزرگ‌ترین واردکننده نفت جهان، منافع حیاتی در ثبات منطقه دارد. این حمایت دیپلماتیک می‌تواند به ایران در میز مذاکره اعتماد به نفس بیشتری بدهد. در طرف دیگر، آمریکا با افزایش حضور نظامی، در حال نمایش قدرت و آمادگی برای سناریوی شکست مذاکرات است. در کوتاه‌مدت، انتظار می‌رود رقابت آمریکا و چین بر سر نفوذ در خاورمیانه تشدید شود و کشورهای منطقه مانند عمان و عراق نقش میزبان یا میانجی پررنگ‌تری ایفا کنند. این تحركات می‌تواند منجر به شکل‌گیری اردوگاه‌بندی‌های جدید انرژی‌محور شود، جایی که مسیرهای صادرات نفت و مشارکت در پروژه‌های زیرساختی انرژی تحت تأثیر وفاداری‌های ژئوپلیتیک قرار می‌گیرند.

منبع: AP

تحلیل تخصصی: پیوندهای پنهان بحران‌های انرژی ایران

برای یک مدیر ارشد صنعت انرژی، درک پیوندهای عمیق بین بحران داخلی ایران و بازار جهانی انرژی حیاتی است. بحران زیست‌محیطی ایران صرفاً یک مشکل داخلی نیست؛ این بحران یک «ضرب و شاک» برای ریسک ژئوپلیتیک است. فشار ناشی از کمبود آب و برق، دولت را تحت فشار مالی و اجتماعی بیشتری قرار می‌دهد و می‌تواند آن را به سمت پذیرش ریسک‌های بالاتر در سیاست خارجی برای کسب درآمد یا ایجاد پرتگاه حواس پرتی سوق دهد. به طور مشخص، صنعت فولاد ایران—به عنوان یک مصرف‌کننده عمده آب و برق—در مرکز این طوفان قرار دارد. مدل‌سازی نشان می‌دهد که ۵۰ درصد از تولید فولاد ایران در مناطقی با تنش آبی بسیار بالا یا بحرانی قرار دارد. هرگونه اختلال در تولید فولاد نه تنها صادرات این محصول را کاهش می‌دهد، بلکه با کاهش درآمدهای ارزی غیرنفتی، وابستگی بودجه کشور به درآمدهای نفتی را افزایش می‌دهد. این وابستگی دولت را در مذاکرات نفتی نیازمندتر و در عین حال ممکن است متعصب‌تر کند. پیش‌بینی کوتاه‌مدت: فشار برای تخصیص ارزی ۱.۵ تا ۲ میلیارد دلاری برای واردات قطعات یدکی نیروگاه‌ها و سیستم‌های تصفیه آب در صنایع انرژی‌بر مانند فولاد و پتروشیمی افزایش می‌یابد. اگر این نیاز برآورده نشود، احتمال کاهش ۱۰-۵ درصدی ظرفیت تولید در این صنایع در نیمه اول ۲۰۲۶ وجود دارد که خود بر زنجیره تأمین جهانی مواد اولیه تأثیر خواهد گذاشت.

منبع: Reuters

تحلیل امروز نشان می‌دهد بازار انرژی جهانی در آستانه یک دوره تعیین‌کننده قرار دارد که سه نیروی اصلی آن را شکل می‌دهند: (۱) نتیجه مذاکرات باریک‌بین ایران و آمریکا؛ (۲) تشدید بحران ساختاری آب و انرژی در ایران؛ و (۳) واکنش بازارهای مالی به این عدم قطعیت‌ها. نقطه تلاقی این نیروها، ثبات خلیج فارس و قیمت نفت در کوتاه‌مدت (۳ تا ۶ ماه آینده) است. شکست مذاکرات می‌تواند به سرعت پرمیوم ریسک را به بالای ۱۰ دلار برساند، اما حتی در صورت موفقیت محدود، فشارهای داخلی ایران ممکن مانع از بهره‌برداری کامل از آرامش ایجادشده شود. بحران زیست‌محیطی ایران یک ریسک سیستماتیک در حال رشد است که توانایی دولت برای مدیریت اقتصاد و انسجام اجتماعی را تحلیل می‌برد و احتمال اقدامات غیرقابل پیش‌بینی را افزایش می‌دهد.

سناریوهای محتمل برای آینده نزدیک (۶ ماه آینده) به شرح زیر است:

سناریو محتمل (احتمال ۵۰ درصد): «بن‌بست شکننده»

مذاکرات به نتیجه قاطعی نمی‌رسد، اما به روی گفت‌وگو باز می‌ماند. تنش‌های نظامی در سطح کنونی مدیریت می‌شود. پرمیوم ریسک در محدوده ۵-۸ دلار تثبیت می‌شود. با این حال، تشدید بحران آب و برق در ایران منجر به کاهش تدریجی قابلیت اطمینان صادرات انرژی و افزایش نوسانات در صنایع داخلی مانند فولاد می‌شود. فشار داخلی بر دولت افزایش می‌یابد.

سناریوی خوش‌بینانه (احتمال ۲۵ درصد): «توافق موقت و آرامش موقت»

طرفین به یک توافق محدود برای کنترل برنامه هسته‌ای و کاهش جزئی تحریم‌ها دست می‌یابند که اجازه افزایش صادرات نفت ایران به میزان ۳۰۰-۵۰۰ هزار بشکه در روز را می‌دهد. قیمت نفت ۷-۱۰ دلار کاهش می‌یابد. فضای ایجادشده فرصتی کوتاه برای ایران فراهم می‌کند تا بخشی از درآمدهای جدید را به واردات فناوری برای مدیریت بحران آب و برق اختصاص دهد. با این حال، اختلافات راهبردی اساسی حل‌نشده باقی می‌مانند.

سناریو بدبینانه (احتمال ۲۵ درصد): «فروپاشی و تشدید بحران»

مذاکرات به طور کامل شکست می‌خورد و به دنبال آن یک حادثه نظامی یا تصاعد کنترل‌نشده در خلیج فارس رخ می‌دهد. پرمیوم ریسک به بالای ۱۵ دلار می‌رسد و قیمت نفت از مرز ۸۵ دلار عبور می‌کند. در این شرایط، ایران ممکن است با افزایش فعالیت‌های غیرمتعارف دریایی یا موشکی پاسخ دهد که مستقیماً بر جریان نفت تأثیر می‌گذارد. تحریم‌ها تشدید می‌شود و بحران داخلی ایران با سرعت

بیشتری عمیق می‌شود، که منجر به اختلال گسترده در صنایع انرژی بر داخلی و بی‌ثباتی منطقه‌ای می‌گردد.

راهبرد پیشنهادی برای مدیران ارشد صنعت انرژی: در کوتاه‌مدت، حفظ انعطاف‌پذیری در زنجیره تأمین و تنوع در سبد خرید نفت خام ضروری است. رصد دقیق نشانگرهای داخلی ایران مانند میزان قطعی برق در صنایع کلیدی و تصمیمات مربوط به سهمیه‌بندی آب می‌تواند شاخص بهتری برای پیش‌بینی ثبات این کشور نسبت به تنها اخبار سیاسی باشد. سرمایه‌گذاری در ابزارهای پیشرفته پوشش ریسک و سناریوسازی برای اختلالات احتمالی در تنگه هرمز باید در اولویت باشد. در نهایت، درک این نکته کلیدی است که ثبات بازار انرژی جهانی بیش از هر زمان دیگری به امنیت انسانی و زیست‌محیطی در قلب تولیدکنندگان نفت گره خورده است.

1. Energy Intelligence Group. (2026, February 5). US-Iran: Negotiations or Bust.
2. The Energy Mix / The Conversation. (2026, February 5). Iran's Major Protest Centres Are Also Battling Extreme Pollution and Water Shortages.
3. EnergyNow. (2026, February). Traders Rush to Lock in Oil Prices Amid Iran Geopolitical Risk, More Venezuelan Supply.
4. VOI. (2026, February 6). China Reiterates Support for Iran's Peaceful Use of Nuclear Energy.

• تحلیل‌های تخصصی و مدل‌سازی‌های کمی مبتنی بر داده‌های مراجع فوق و شاخص‌های بازار جهانی انرژی.